

29. Судді Верховного Суду України ознайомилися зі шведським досвідом реформування судової системи. – Вісник Верховного суду України. – 2014. – № 11. – С. 45–48.

30. Суддівські ради у державах-членах ЄС та незалежність судової влади: порівняльний аналіз [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.justicereformukraine.eu/wp-content/uploads/2014/09/Report_Councils_ua.pdf <дата звернення 09.11.2018>.

31. Цвик М.В. Теория социалистической демократии (государственно-правовые аспекты) / М.В. Цвик. – К. : Вища школа, 1986. – 160 с.

32. Шпенюв Д.Ю. Поняття суддівського самоврядування як однієї з основних форм управління службою суддів в Україні / Д.Ю. Шпенюв // Форум права. – 2014. – № 4. – С. 364–369 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_4_65.pdf <дата звернення 09.11.2018>.

33. Як обирають суддів в країнах ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.global-analytik.com/noviny/%D1%8F%D0%BA-%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%8E%D1%82%D1%8C-%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%B4%D1%96%D0%B2-%D0%B2-%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0%D1%85-%D1%94%D1%81/> <дата звернення 09.11.2018>.

УДК 347.73

ЩОДО СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ВЗЯТТЯ НА ОБЛІК ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ» ТА «РЕЄСТРАЦІЯ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ» У ПОДАТКОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

AS FOR THE CORRELATION OF THE TERMS “RECORD OF THE TAXPAYERS” AND “REGISTRATION OF THE TAXPAYERS” ACCORDING TO TAX LEGISLATION OF UKRAINE

Казацька М.Д.,
аспірант кафедри фінансового права

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Стаття присвячена дослідженню процесу постановки на облік платників податків з урахуванням облікових повноважень органів державної влади та обов'язків платників податків. Проаналізована основна термінологія, що використовується в науковій літературі та чинному податковому законодавстві України з питань постановки на облік платників податків. Розкрито співвідношення понять «взяття на облік платників податків» та «реєстрація як платників податків» на прикладі платників акцизного податку. Встановлено, що процедура взяття на облік платників податків передбачена у загальних положеннях ПК України щодо адміністрування податків і зборів та стосується всіх платників податків взагалі. Реєстрація як платників податків є спеціальною процедурою, передбаченою для платників певних податків, наприклад, акцизного податку та податку на додану вартість.

Ключові слова: облік платників податків, податкова реєстрація, реєстрація платників податків, взяття на облік платників податків, платники акцизного податку.

Статья посвящена исследованию процесса постановки на учет налогоплательщиков, принимая во внимание учетные полномочия органов государственной власти и обязанностей налогоплательщиков. Проанализирована основная терминология, используемая в научной литературе и действующем налоговом законодательстве Украины по вопросам постановки на учет налогоплательщиков. Раскрыто соотношение понятий «постановка на учет налогоплательщиков» и «регистрация налогоплательщиков» на примере плательщиков акцизного налога. Установлено, что процедура постановки на учет налогоплательщиков предусмотрена в общих положениях НК Украины относительно администрирования налогов и сборов и касается всех налогоплательщиков в целом. Регистрация в качестве налогоплательщиков является специальной процедурой, предусмотренной для плательщиков определенных налогов, например, акцизного налога и налога на добавленную стоимость.

Ключевые слова: учет налогоплательщиков, налоговая регистрация, регистрация налогоплательщиков, постановки на учет налогоплательщиков, плательщиков акцизного налога.

The article is devoted to the process of recording and registration of the taxpayers in accordance with the tax legislation of Ukraine. As a result of the official recognition of the taxpayers, the tax authorities receive the information about the taxpayers, which is necessary for further tax control measures. The author notes that the scientific literature uses the term “tax registration” as a synonymous to the registration of taxpayers. However the tax legislation of Ukraine does not contain such term at all. Instead, in accordance with Article 63 of the Tax Code of Ukraine, all taxpayers are subject to record or registration in controlling authorities. Further analysis of the tax legislation indicates that record of the taxpayers is not the same as registration of the taxpayers.

In respect of the taxpayers - legal entities, their separate subdivisions, as well as self-employed individuals, the Tax Code of Ukraine uses the term “record”. The procedure for record of the taxpayers is described in the general provisions of the Tax Code of Ukraine regarding the administration of taxes and fees. Such procedure is applied to all taxpayers not specified by kind. Under the general rule, legal entities and their separate units are recorded as the taxpayers after their state registration. Record as a taxpayer is made regardless of the presence of a duty to pay a particular tax or fee.

As for the taxpayers – natural persons, according to paragraph 63.5 Article 63 of the Tax Code of Ukraine, they are registered in the controlling bodies by including the information about them in the State Register of Natural Persons – taxpayers. In addition, the term “registration” under the Tax Code of Ukraine is applied to certain types of the taxpayers – for example excise taxpayers and payers of value added tax.

The author describes the procedure of registration the business persons as the excise taxpayers, which is carried out in a separate special order. Such persons have already been recorded as the taxpayers according to the general order, in particular, after their state registration as legal entities or individual entrepreneurs. At the same time, according to Article 212 of the Tax Code of Ukraine, such persons are also subject to compulsory special registration as excise taxpayers. The abovementioned demonstrates the difference between the procedure of record of the taxpayers and registration of the taxpayers in tax legislation of Ukraine.

Key words: tax registration, record of taxpayers, registration of taxpayers, excise taxpayers, general and special registration of taxpayers.

Облік платників податків є одним із видів діяльності контролюючих органів та основою для адміністрування будь-яких податків. Саме внаслідок постановки на облік платників податків контролюючі органи отримують інформацію про таких платників, яка є необхідною для здійснення подальших заходів податкового контролю (інформація про місцезнаходження, керівника і т.п.), а також для прогнозування та планування процесу оподаткування. Контроль за правильністю нарахування та повнотою сплати податків потребує належним чином організованої системи обліку платників податків. При цьому необхідно чітко визначитися з моментом початку такого обліку, для чого важливим є з'ясування змісту та співвідношення таких понять, як «взяття на облік платників податків» та «реєстрація як платників податків» у податковому законодавстві України.

Питання обліку платників податків досліджувалося багатьма вченими: можна виокремити праці М.П. Кучерявенка, О.М. Мінаєвої, Н.Ю. Онищука, А.О. Храброва, Д.В. Піддубної, Л.В. Калиновської. Окрім цього, облік платників податків досить часто розглядається в межах досліджень із питань податкового адміністрування, як, наприклад, у працях М.П. Чинчина, А.О. Беспалової та інших. Водночас є потреба в детальному дослідженні питання постановки на облік платників податків, у контексті чого необхідним є чітке з'ясування співвідношення таких понять, як «взяття на облік платників податків» та «реєстрація як платників податків».

Метою цієї статті є вироблення чіткого розуміння змісту процедури взяття на облік платників податків та реєстрації їх як платників податків з урахуванням облікових повноважень органів державної влади та обов'язків платників податків.

Відповідно до п. 63.2. ст. 63 Податкового Кодексу України (далі за текстом – ПК України), взяттю на облік або реєстрації у контролюючих органах підлягають всі платники податків [1]. Як вбачається з буквального прочитання зазначеного пункту, законодавець розмежовує взяття на облік та реєстрацію платників податків словом «або».

Однак в юридичній літературі зазвичай використовується поняття «податкова реєстрація» та увага приділяється місцю податкової реєстрації в процесі обліку платників податків. Водночас поняття «взяття на облік» та «реєстрація платників податків» вживаються як синоніми та не розмежовуються взагалі.

Так, Д.В. Піддубна доходить висновку, що податкова реєстрація є однією зі складових частин обліку платників податків. Вона визначається як початкова стадія процесу обліку платників [2, с. 7–8]. І.Є. Криницький зазначає, що податковий облік та податкова реєстрація є незалежними, самостійними податково-процесуальними провадженнями, а основне призначення реєстрації – юридичне підтвердження, визнання державою специфічного правового стану суб'єкта або об'єкта (предмета) оподаткування. При цьому податкова реєстрація є винятковим підтвердженням (єдиним доказом) наявності цього особливого правового стану. Своєю чергою, облік спрямований не тільки на узагальнення отриманих під час реєстрації даних, створення та забезпечення належного функціонування інформаційної бази, внесення до неї необхідних змін та доповнень, але й охоплює процес фіксації вчинення платником податкових платежів господарських операцій і їх результатів [3, с. 110–111]. С.В. Сарана визначає співвідношення між податковою реєстрацією та податковим обліком у вигляді двох взаємопов'язаних податкових процедур, перша з яких становить основу для ведення іншої. При цьому облік діє вже на основі проведеної реєстраційної процедури і він покликаний не зафіксувати платника податку через реєстрацію, а визначити платника та обсяги його оподаткування [4, с. 69].

Зазначений підхід ще й досі превалює серед вітчизняних науковців. Прирівнювання взяття на облік до по-

даткової реєстрації чітко спостерігається у загальних визначеннях поняття «облік платників податків» загалом. Зокрема, П.М. Дозорець визначає облік платників податків як встановлену податковим законодавством послідовність дій фіскальних органів щодо здійснення реєстрації, перереєстрації або зняття з реєстрації осіб, які підлягають обліку в органах ДФС України, а також діяльність податкових органів із ведення реєстрів платників податків [5, с. 113]. Майже ідентичне визначення надає А.О. Храбров [6, с. 306].

Однак, на нашу думку, використання поняття «податкова реєстрація» в науковій літературі певним чином вносить плутанину в термінологічний апарат вітчизняного податкового права, оскільки зазначене поняття не вживається безпосередньо в ПК України. В контексті постановки платників податків на облік як початкового етапу їх обліку загалом податкове законодавство України використовує такі поняття, як «взяття на облік» та «реєстрація» платників податків, які, на нашу думку, не є тотожними за своїм змістом.

Як було зазначено вище, відповідно до п. 63.2 ст. 63 ПК України взяттю на облік або реєстрації у контролюючих органах підлягають всі платники податків. Водночас у цьому ж самому пункті зазначено, що взяття на облік у контролюючих органах юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів, а також самозайнятих осіб здійснюється незалежно від наявності обов'язку щодо сплати того або іншого податку та збору.

Отже, наявність обов'язку щодо сплати того або іншого податку та збору не має значення для цілей взяття на облік у контролюючих органах юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів, а також самозайнятих осіб. Зазначені особи у будь-якому разі підлягають обов'язковому взяттю на облік.

Відповідно до п. 63.4. ст. 63 ПК України взяття на облік платників податків – юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів здійснюється після їх державної реєстрації чи включення відомостей про них до відповідних державних реєстрів на умовах, що визначаються законодавчими актами України, крім випадків, визначених цим Кодексом, коли органами реєстрації є контролюючі органи або коли проведення державної реєстрації платника податків у відповідному статусі законодавством не передбачається.

Фізичні особи – підприємці та особи, які мають намір провадити незалежну професійну діяльність, підлягають взяттю на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з цим Кодексом.

Як вбачається з наведеного, в контексті платників податків – юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів, а також самозайнятих осіб ПК України вживає словосполучення «взяття на облік». Що ж стосується фізичних осіб – платників податків та зборів, то відповідно до п. 63.5. ст. 63 ПК України всі вони реєструються у контролюючих органах шляхом включення відомостей про них до Державного реєстру фізичних осіб – платників податків у порядку, визначеному цим Кодексом.

Однак поняття «реєстрація» як платників податків застосовується в ПК України не тільки щодо фізичних осіб. Зокрема, п. 212.3 ст. 212 ПК України встановлює загальний порядок реєстрації як платників акцизного податку відповідних суб'єктів господарювання.

Відповідно до ст. 56 Господарського кодексу України, суб'єкт господарювання – господарська організація, яка може бути утворена за рішенням власника (власників) майна або уповноваженого ним (ними) органу, а у випадках, спеціально передбачених законодавством, – також за рішенням інших органів, організацій і фізичних осіб шляхом заснування нової господарської організації, злиття, приєднання, виділу, поділу, перетворення чинної (чинних) господарської організації (господарських організацій) із додержанням вимог законодавства [7].

Ст. 58 Господарського кодексу України встановлює, що суб'єкт господарювання підлягає державній реєстрації як юридична особа чи фізична особа – підприємець у порядку, визначеному законом.

Отже, суб'єктами господарювання, про які зазначається в п. 212.3 ст. 212 ПК України, є господарські організації, які вже пройшли процедуру державної реєстрації як юридичні особи чи фізичні особи – підприємці у порядку, визначеному Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [8].

Як було зазначено вище, відповідно до п. 63.4. ст. 63 ПК України взяття на облік платників податків – юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів здійснюється після їх державної реєстрації чи включення відомостей про них до відповідних державних реєстрів на умовах, що визначаються законодавчими актами України.

Відповідно до п. 3.1 Порядку обліку платників податків і зборів, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. № 1588 (далі за текстом – Порядок обліку), взяття на облік за основним місцем обліку юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів як платників податків та зборів у контролюючих органах здійснюється після проведення державної реєстрації створення юридичної особи згідно із Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [9].

Згідно з п. 1.5 Порядку обліку інформація про таких платників податків, отримана для їх обліку згідно з цим Порядком, вноситься до Єдиного банку даних про платників податків – юридичних осіб та складових частин такого банку даних (реєстру платників податків – нерезидентів, реєстру договорів про спільну діяльність, договорів управління майном та угод про розподіл продукції), а також до Реєстру самозайнятих осіб, який є складовою частиною Державного реєстру фізичних осіб – платників податків. П. 2.1 Порядку обліку встановлює, що облік платників податків у контролюючих органах ведеться за податковими номерами.

Відповідно до п. 3.9 Порядку обліку з моменту взяття на облік згідно з цим Порядком платник податків вважається таким, що перебуває на загальній системі оподаткування, якщо ним не обрано інший спосіб оподаткування відповідно до законодавства.

Отже, суб'єкти господарювання, про яких йдеться у ст. 212 ПК України, є юридичними особами чи фізичними особами – підприємцями, які вже пройшли процедуру державної реєстрації, були взяті на облік у контролюючих органах відповідно до Порядку обліку платників податків та, відповідно, мають свій податковий номер і перебувають на загальній системі оподаткування.

Однак взяття їх на облік відповідно до Порядку обліку не передбачає автоматичної реєстрації їх платниками акцизного податку. Така реєстрація здійснюється в окремому порядку, передбаченому п. 212.3 ст. 212 ПК України:

- реєстрація у контролюючих органах як платника податку суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність із виробництва підакцизних товарів (продукції) та/або імпорту алкогольних напоїв та тютюнових виробів, яка підлягає ліцензуванню, здійснюється на підставі відомостей щодо видачі такому суб'єкту відповідної ліцензії;

- особи-суб'єкти господарювання роздрібною торгівлі, які здійснюють реалізацію підакцизних товарів, підлягають обов'язковій реєстрації як платники податку контролюючими органами за місцезнаходженням пункту продажу товарів не пізніше граничного терміну подання декларації акцизного податку за місяць, в якому здійснюється господарська діяльність;

- інші платники підлягають обов'язковій реєстрації як платники податку контролюючими органами за місцезнаходженням юридичних осіб, місцем проживання фізичних осіб – підприємців, не пізніше граничного терміну подання декларації акцизного податку за місяць, в якому розпочато господарську діяльність;

- особи, які здійснюватимуть реалізацію пального, підлягають обов'язковій реєстрації як платники податку контролюючими органами за місцезнаходженням юридичних осіб, місцем проживання фізичних осіб – підприємців до початку здійснення реалізації пального. Реєстрація платника податку здійснюється на підставі подання особою не пізніше ніж за три робочі дні до початку здійснення реалізації пального заяви, форма якої затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики.

Як вбачається з наведеного, кожна із зазначених груп платників акцизного податку має власні особливості реєстрації, передусім, у частині підстав та строків її проведення. При цьому вищезазначені особи вже були взяті на облік контролюючими органами у загальному порядку, зокрема після їх державної реєстрації як юридичних осіб чи фізичних осіб – підприємців. Водночас, відповідно до п. 212.3 ст. 212 ПК України, такі особи підлягають також обов'язковій реєстрації як платники акцизного податку.

Таким чином, аналіз податкового законодавства України з питань акцизного оподаткування свідчить про розмежування законодавцем понять «взяття на облік платників податків» та «реєстрація (як) платників податків». Процедура взяття на облік платників податків передбачена у загальних положеннях ПК України щодо адміністрування податків і зборів та стосується всіх платників податків взагалі. Зокрема, взяття на облік платників податків – юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів здійснюється після їх державної реєстрації чи включення відомостей про них до відповідних державних реєстрів на умовах, що визначаються законодавчими актами України.

Разом із тим п. 63.8 ст. 63 ПК України закріплює, що особливості обліку платників податків за окремими податками, а також окремих категорій платників податків установлюються відповідними розділами цього Кодексу. Зокрема, однією з таких особливостей обліку саме платників акцизного податку є процедура їх окремої реєстрації як платників відповідно до п. 212.3 ст. 212 ПК України. Оскільки особи, про яких йдеться у зазначеному пункті, є юридичними особами чи фізичними особами-підприємцями, які, відповідно, пройшли процедуру їх державної реєстрації відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», то вони вже були взяті на облік згідно з Порядком обліку платників податків. Водночас для набуття статусу платників саме акцизного податку зазначені особи також мають бути зареєстровані у порядку, передбаченому п. 212.3 ст. 212 ПК України. При цьому така реєстрація є не тільки умовою для здійснення контролюючими органами податкового контролю, а й умовою для виконання відповідною особою (платником акцизного податку) свого податкового обов'язку.

У такому разі спостерігається існування загального та спеціального типів обліку, які, насамперед, відрізняються вже на етапі постановки на облік платників податків. При цьому в податковому законодавстві України простежується використання поняття «взяття на облік платників податків» у межах загального типу обліку, а поняття «реєстрація (як) платників податків» – в межах спеціального типу обліку (наприклад щодо платників акцизного податку, платників податку на додану вартість).

ЛІТЕРАТУРА

1. Податковий кодекс України: Закон України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2755-17>.
2. Піддубна Д.В. Правове регулювання обліку платників податків як елемент податкової діяльності держави: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ: Б.в., 2008. 20 с.
3. Криницький І.Є. Теоретичні проблеми податкового процесу: дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.07. К.: Нац. ун-т ім. Т.Г. Шевченка, 2010. 433 с.
4. Сарана С.В. Режими процесуальних процедур податкової реєстрації та обліку платників. Науковий вісник Ужгородського Національного університету: Серія: Право / гол. ред. Ю.М. Бисага. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2015. Вип. 32. Т. 3. С. 67–70.
5. Дозорець П.М. Форми податкового контролю органів державної фіскальної служби за обігом підакцизних товарів. Науковий вісник Ужгородського Національного університету: Серія: Право / гол. ред. Ю.М. Бисага. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2015. Вип. 35. Ч. 1. Т. 2. С. 112–115.
6. Храбров А.О. Податковий обов'язок – системоутворююча категорія податкового права. Актуальні питання науки фінансового права: монографія / М.П. Кучерявенко [та ін.]; за ред. М.П. Кучерявенка. Х.: Право, 2010. С. 300–328.
7. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
8. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № р. 755-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
9. Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів (Форми NN№ 1-ОПП, 2-ОПП, 4-ОПП, 4-УРП, 14-ОПП, 12-ОПП, 7-ОПП, 16-ОПП, 11-ОПП, 6-ОПП, 15-ОПП, 8-ОПП, [...]): Наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 р. № 1588. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11>.

УДК 342.25

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

THE LOCAL SELF-GOVERNMENT IN THE CONDITIONS OF POWER'S DECENTRALIZATION IN UKRAINE

Кириченко Ю.М., к.ю.н., доцент,
доцент кафедри правового забезпечення
господарської діяльності факультету № 6

Харківський національний університет внутрішніх справ

У статті досліджено проблемні питання, що виникають під час реалізації основних функцій та завдань місцевого самоврядування України, та здійснено пошук можливих шляхів їх розв'язання на сучасному етапі децентралізації влади. Визначено, що метою реформування місцевого самоврядування нині має стати забезпечення його здатності самостійно вирішувати питання місцевого значення власним коштом, тобто територіальні громади мають бути наділені більшими ресурсами, внутрішніми резервами для виконання завдань та функцій, що покладені на них чинним законодавством щодо вирішення питань місцевого значення.

Ключові слова: місцеве самоврядування, органи місцевого самоврядування, децентралізація влади, реформування місцевого самоврядування, принцип субсидіарності, функції місцевого самоврядування, делеговані повноваження.

В статье рассмотрены проблемные вопросы, возникающие при реализации основных функций и задач местного самоуправления Украины, и осуществлен поиск возможных путей их решения на современном этапе децентрализации власти. Определено, что целью реформирования местного самоуправления ныне имеет стать обеспечение его способности самостоятельно решать вопросы местного значения за счет собственных средств, то есть территориальные общины должны быть наделены большими ресурсами, внутренними резервами для выполнения задач и функций, которые возложены на них действующим законодательством относительно решения вопросов местного значения.

Ключевые слова: местное самоуправление, органы местного самоуправления, децентрализация власти, реформирование местного самоуправления, принцип субсидиарности, функции местного самоуправления, делегированные полномочия.

The article deals with the problems that arise during the implementation of the main functions and tasks of local self-government of Ukraine, and the search for possible ways of their solution at the present stage of the decentralization of power.

Decentralization should be understood as the transfer of powers and related resources (in particular, budget revenues) from the state to local self-government bodies. In the conditions of the reform of local self-government and territorial organization of power, changes are taking place regarding the distribution of powers of state administration bodies of various levels and local governments.

Countries that have ratified the European Charter of Local Self-Government must adhere to the "subsidiarity principle", which states that the exercise of authority should be carried out as close to the real life of citizens. The analysis of Ukrainian legislation on local self-government shows that in determining the competence of local self-government, the principle of subsidiarity was not fully respected. Consequently, a significant part of the local self-government powers was given the status of "delegated", and the nature of the division of powers between local authorities and local executive authorities led to the emergence of "competency of competence" when the same powers were assigned to various public authorities.

In the time of independence in Ukraine, the constitutional foundations of local self-government have been laid down, the European Charter of Local Self-Government has been ratified, a number of basic legal acts have been adopted that create legal and financial bases for the activities of local self-government bodies. However, still the system of local self-government does not meet the needs of society at the required level. The functioning of local self-government bodies in most of the territorial communities does not ensure the creation and maintenance of a favorable living environment necessary for the full development of the person, its self-realization, the protection of its rights, providing local governments with the institutions and organizations created by them, high-quality and accessible administrative, social and other services in the respective territories.

The author states that the goal of reforming local self-government to date is to ensure its ability to independently solve local issues at its own expense, that is, territorial communities should be allocated with more resources, internal reserves for the tasks and functions entrusted to them by the current legislation on solving local issues.

Key words: local self-government, decentralization of power, reformation of local self-government, principle of subsidiarity, functions of local self-government, delegated powers.